

Školitelský posudek

Kateřina Černá: *Životní příběh Albíny Palkoskové-Wisenbergové, politické vězenkyně padesátých let.* Bakalářská práce, strojopis. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin. Praha 2010. 118 s.

Bakalářská práce Kateřiny Černé je vlastně biografií Albíny Palkoskové-Wisenbergové (1908-2002), redaktorky Národní politiky a po roce 1945 profesorky na Vysoké škole sociální a politické v Praze. Autorka vyšla z jejích publikovaných pamětí (*Tři životy. Osudy žen staropražského rodu.* Praha 1998), které nicméně konfrontovala s archívními materiály, především z vyšetřovacích a vězeňských spisů Albíny Palkoskové-Wisenbergové. Dlouhý život Albíny Palkoskové je zasazen do širších souvislostí a je tak vlastně sondou jednak do kulturního života vyšších vrstev v období první republiky a protektorátu, jednak do období poválečného. Nejvíce místa je věnováno účasti Albíny Palkoskové-Wisenbergové v ilegální organizaci Havran, která se specializovala na pomoc při útěcích studentů na Západ po únorovém převratu. Skupina byla odhalena v důsledku činnosti provokatéra, kterého do ní StB nasadila. Albína Palkosková se zatčením od počátku počítala, věděla, že její činnost bude dříve či později policií odhalena.

Albína Palkosková-Wisenbergová byla zatčena 6. října 1949 a 25. srpna 1950 byla odsouzena Státním soudem pro velezradu k patnácti letům vězení a pokutě 20 000 Kčs. Z vězení se dostala teprve v roce 1960 za základě tehdejší velké amnestie prezidenta Antonína Novotného vyhlášené při příležitosti patnáctého výročí osvobození Československa.

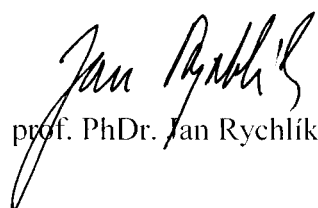
Metody vyšetřování Státní bezpečnosti, naprostá podřízenost justice politickému systému a poměry v komunistických věznicích jsou dnes dostatečně známé a v tomto ohledu ani případ Albíny Palkoskové-Wisenbergové není nijak výjimečný a rovněž její vzpomínky na vyšetřování nevybočují svým obsahem z početné memoárové literatury. Kateřina Černá nicméně přispěla svou prací ke zmapování poměrů v ženské věznici v Pardubicích, jedné z hlavních ženských věznic u nás, kde si Albína Palkosková odpykávala svůj trest. I když i o poměrech v ženských věznicích v padesátých letech máme dnes již poměrně bohatou literaturu jak memoárovou, tak i odbornou, stále ještě naše vědomosti v tomto směru nejsou dostatečné. Kateřina Černá tuto mezeru částečně vyplnila. Zajímavé jsou především pasáže o snaze vězeňkyň zachovat si vlastní důstojnost a přesvědčení a části o vztazích tzv. státních vězeňkyň, tj. žen odsouzených Státním soudem podle zákona č. 231/1948 Sb., resp. později

podle I. hlavy trestního zákona č. 86/1950 Sb. a ženami odsouzenými po válce na základě retribučního dekretu a ženami odsouzenými za kriminální delikty.

Kateřina Černá se dále věnuje osudům Albíny Palkoskové po propuštění z vězení. Popisuje její obtíže při hledání alespoň trochu adekvátního zaměstnání, které nakonec po několika letech našla v jednom pražském antikvariátě. Dožila se ještě pádu komunistického režimu a ve vysokém věku dokonce v devadesátých letech začala přednášet na Filozofické fakultě UK.

Věcné chyby jsem v bakalářské práci Kateřiny Černé nenalezl. Znalost literatury je na dobré úrovni, archivní materiál byl využit v přiměřené míře. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k přijetí a navrhuji ji hodnotit stupněm „výborně“.

V Praze, 16. srpna 2010

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.